

**Maa- ja metsätalousvaliokunta, torstai 22.10.2020 klo 10.00 / KAA 8/2019 vp /
Asiantuntijapyyntö, Verkkokalastus kiellettävä saimaannorpan levinneisyysalueella,
Kansalaisaloite.fi**

Metsähallituksen asiantuntijana erätalouspäällikkö Jussi Viitanen

Lausuntonaan Metsähallitus esittää.

Norppakannan vahvistumisesta huolimatta saimaannorppa edelleen erittäin uhanalainen. Nykyisen tiedon perusteella Metsähallitus näkee verkkokalastusrajoitusten jatkamisen tärkeänä. Verkkokalastusrajoitukset ja rajoitusalueiden laajennukset ovat keskeisesti vaikuttaneet norppakannan kasvuun. Rajoituksia on tuettu tehostetulla kalastuksenvälvonnalla ja tiedottamisella. Valvontaan, kalastustapojen kehittämiseen ja tiedotukseen Metsähallitus tulee panostamaan nykyistä enemmän.

Metsähallituksen kanta verkkokalastuskieltoon ei ole muuttunut. Tutkimustietoon perustuen Metsähallitus katsoo tärkeintä olevan verkkokalastuskiellon kattavan kuuttien kehittymisen kannalta herkimmän kauden 15.4.-31.7.

Taustaa

Saimaannorppa on ympäristöministeriön ohjauksessa Metsähallituksen nk. erityisvastuulaji. Metsähallitus tekee norppakannan seurannan ja vastaa suurelta osasta sen suojelutoimia mm. suojelualueiden käytön ja viestinnän osalta. Metsähallitus myös huolehtii maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa mm. ammattikalastuksen kehittämisestä ja erävalvonnasta, norppa-alueilla erityisesti kalastusvalvonnasta ja siihen liittyvästä tiedotuksesta. Yhteistyö paikallisten kalastajien, asukkaiden ja mökkiläisten kanssa on toimeenpanon onnistumisen edellytys.

MMM:n asettama norppatyöryhmä (työryhmä saimaannorppansuojelun ja kalastuksen yhteensovittamiseksi) työskentelee paraikaa ja työryhmän esityksen pohjalta valtioneuvosto tekee uuden norppa-asetuksen (asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla). Asetus tulee voimaan 15.4.2021.

Metsähallituksen luvittama verkkokalastus

Metsähallitus on vapaa-ajan kalastuksen lupaehdoissa kieltänyt verkkokalastuksen ympäri vuoden hallinnoimallaan saimaannorpan levinneisyysalueella. Tämä kiello on tuli voimaan vuonna 2014. Verkkokalastusrajoituksen tarkoitus on suojella erittäin uhanalaista saimaannorppaa ja parantaa Saimaan uhanlaisia lohikalakantoja.

Metsähallituksen vesialueilla kaupallisen kalastuksen verkkokalastuslupia on myönnetty kolmelle kalastajalle, yhteensä 142 verkolle. Nämä luvat ovat voimassa 2020-2024 ja ainoastaan 1.7.-30.11.

välisenä aikana vuosittain. Yleisvesialueet tulivat Metsähallituksen hallintaan vuoden 2016 alusta. Yleisvesialueilla em. verkkokalastuskieltoa ei ole.

Saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittaminen

Kokonaisuutena toteutetut saimaannorpan suojelutoimet ovat olleet onnistuneita, vahinkokuolleisuutta vähentämällä on saatu kanta hitaasti kasvamaan. Vahinkokuolleisuus johtuu pääosin saimaannorpille vaarallisten pyydysten käyttämisestä. Osin myös kasvaneesta pesintähäiriöstä. Ilmastonmuutos on lisännyt villakarvaisten kuutien pesimäkuolleisuutta. Nykyisten suojelukeinojen mm. apukinosten avulla on osa lumen puutteesta johtuvasta pesäpoikaskuolleisuudesta saatu estettyä. Edelleen on keskeistä pitää mahdollisimman alhaisena alle yksivuotiaiden norppien kuolleisuus, jossa keskeisenä keinona on estää alle puolivuotiaiden kuuttien kalanpyydysturmat.

Pyydyksiin kuolleista norpista n. 80 % on ollut alle 24 kilon painoisia ja keskimäärin norpan kuutti saavuttaa tuon painon elokuussa. Suurin osa norppien tietoon tulleista verkkokuolemista on sattunut vapaa-aikanaan kalastusta harrastaville. Metsähallituksen käsityksen mukaan vapaa-ajan kalastuksen ohjaaminen norppaturvalliseen pyytämiseen on erityisen suotavaa. Vastaavasti myös norppaturvallisten vapaa-ajan kalastuskeinojen kehittäminen, esimerkkinä norppaturvalliset katiskat. Tässä kehitystyössä Metsähallitus on myös mukana.

Metsähallituksen kanta verkkokalastuskieltoon ei ole muuttunut. Tutkimustietoon perustuen Metsähallitus ehdottaa verkkokalastuskiellon jatkamista heinäkuun loppuun, eli kieltokausi olisi 15.4.-31.7. Tämän kannan Metsähallitus ilmaisi jo vuonna 2015, kun päätettiin voimassa olevista verkkokalastusrajoituksista.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet: eräsuunnittelija Eero Hartikainen, suojelubiologi Jouni Koskela, ylitarkastaja Tero Sipilä, erätalouspäälikkö Jussi Viitanen.